

SERBIAN LANGUAGE INSTITUTE OF SASA

LEXICOLOGY AND LEXICOGRAPHY
IN THE LIGHT OF CONTEMPORARY
APPROACHES

A collection of papers

Edited by:

Stana Ristić, PhD, scientific advisor

Ivana Lazić Konjik, PhD, senior research associate

Nenad Ivanović, PhD, research associate

Belgrade

2016

ISBN 978-86-82873-56-3

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

ЛЕКСИКОЛОГИЈА И ЛЕКСИКОГРАФИЈА У СВЕТЛУ САВРЕМЕНИХ ПРИСТУПА

Зборник научних радова

Уредништво:

др Стана Ристић, научни саветник
др Ивана Лазић Коњик, виши научни сарадник
др Ненад Ивановић, научни сарадник

Београд
2016

Издавач:
Институт за српски језик САНУ

Рецензенти:
проф. др Андреја Желе
проф. др Вера Васић
проф. др Даринка Гортан Премк
др Људмила Ришкова

Коректура: аутори и Уредништво

Припрема за штампу:
Давор Палчић

Штампа:
Чигоја штампа

Тираж: 300

Издавање ове књиге финансијски је помогло Министарство просвете,
науке и технолошког развоја Републике Србије

НАПОМЕНА О АУТОРСКОМ ПРАВУ:

Ниједан део ове публикација не може се прештамповати, репродуковати или употребити у било
ком облику без писменог одобрења аутора као носиоца ауторског права.

COPYRIGHT NOTICE:

No part of this publication may be reprinted, reproduced or utilized in any form without permission in
writing from the author, as the holder of the copyright.

САДРЖАЈ

Предговор

I. ТИПОВИ РЕЧНИКА – ТЕОРИЈСКИ ПРИСТУПИ И ПРАКТИЧНИ РЕЗУЛТАТИ

Савремена дескриптивна лексикографија

Юрий Д. АПРЕСЯН, Об <i>Активном словаре русского языка</i>	13
Мария ЧОРОЛЕЕВА, Теория на лексикографията и класификацията на речниците	79
Твртко ПРЋИЋ, Какав нам општи речник српског језика највише треба	87
Nina LEDINEK, Novi slovar slovenskega knjižnega jezika – temeljna konceptualna izhodišča	119

Електронска лексикографија, планирање и унапређење лексикографског рада

Ненад ИВАНОВИЋ, Милена ЈАКИЋ, Стана РИСТИЋ, Грађа Речника САНУ – потребе и могућности дигитализације у светлу савремених приступа	133
Снежана ПЕТРОВИЋ, Тома ТАСОВАЦ, Лексикографска анотација нестандартних облика у служби претраживости електронских речника	155
Исидора БЈЕЛАКОВИЋ, Електронско издање <i>Речника славеносрпског језика</i> (предности, проблеми, могућности)	169

Историјска лексикографија

Маргарита И. ЧЕРНЫШЕВА, Современные достижения и проблемы русской исторической лексикографии	183
Јасна ВЛАЈИЋ-ПОПОВИЋ, Марта БЈЕЛЕТИЋ, Приручни етимолошки речник српског језика – допринос савременој етимологији	197
Александр К. ШАПОШНИКОВ, Сравнительная лексикография славянских языков	211

Неографија

Диана БЛАГОЕВА, Съвременни подходи в славянската неографија	225
---	-----

Терминологија и терминографија

Маја KALEZIĆ, The Status of the Serbian Terminology Defined by the Serbian Language Policy Throughout its Contemporary and Future Plans. An Outline of the Terminological Algorithm	237
Мојца ŽAGAR KARER, Sodobni pristopi v slovenski terminografiji	249
Владан ЈОВАНОВИЋ, Терминографија и сродне дисциплине (из угла српске и словенске лингвистике)	261
Мира МИЛИЋ, Принципи састављања двојезичних терминолошких речника: енглеско-српски речник спортских термина. . .	273

Специјални речници

Ђорђе ОТАШЕВИЋ, Школски речници српског језика	289
Јасмина ДРАЖИЋ, Нејезички и језички фактори за конципирање речника колокација српског језика	305
Ружица ЛЕВУШКИНА, Дескриптивни речник лексема из сфере православне духовности у савременом српском језику	321
Бојана МИЛОСАВЉЕВИЋ, Од потребе до могућности израде речника говорне етикеције у српском језику	341

II. КОГНИТИВНИ ПРИСТУПИ – СТЕРЕОТИПИ И ЈЕЗИЧКА СЛИКА СВЕТА

Jerzy BARTMIŃSKI, Stanisława NIEBRZEGOWSKA-BARTMIŃSKA, O lubelskim <i>Słowniku stereotypów i symboli ludowych</i>	355
Стана РИСТИЋ, Ивана ЛАЗИЋ КОЊИК, Репрезентативност Речника САНУ за етнолингвистичка истраживања: од лексикографске ка когнитивној дефиницији	377
Дејан АЈДАЧИЋ, Ауторски текстови и реконструкција језичке слике света	395

Марија СТЕФАНОВИЋ, О асоцијативним речницима као извору за опис концепата (на примеру асоцијативног поља <i>дом</i> у руском језику)	409
Марина В. ПИМЕНОВА, Устойчивые единицы в диахронии и концептуальные формы ментальности	425
Радослава ТРНАВАЦ, Анализа сентимента: систем оцене и природни семантички метајезик	439
Ана ХАЛАС, Примена теорије прототипа у представљању поли-семије	455

III. ИДЕНТИФИКАЦИЈА ЛЕКСИЧКИХ ЈЕДИНИЦА И ЊИХОВА СИСТЕМСКА ОРГАНИЗАЦИЈА

Светлана М. ТОЛСТАЈА, Лексическое поле пицци и питания в славянских языках (к типологии «общих» номинаций)	473
Boris HLEBEC, A Contrastive Analysis of the Performative APPOINT and its Serbian Correspondents	493
Branka TAFRA, Dvojbe pri određivanju natuknice	515
Јелена АЈЦАНОВИЋ, Лексичко-семантичка обележја предикатива у прилошким предикатским изразима	533
Марија ВУЧКОВИЋ, Егзоцентричне сложенице које имају структуру: број 'три' с аугментативним значењем + именица	547
Danko ŠIPKA, A Prolegomenon to Automatic Detection of Errors in the Treatment of Lexical Anisomorphism	565

ПРЕДГОВОР

Зборник научних радова *Лексикологија и лексикографија у свејлу савремених њисџуја* настао је у оквиру плана издавачке делатности Института за српски језик Српске академије наука и уметности у Београду за 2015. годину, а на иницијативу и у организацији трочлане групе сарадника на пројекту под називом *Лингвистичка исџраживања савременог срџског њџижевног језика и израда Речника срџскохрвајског њџижевног и народног језика САНУ*. Ова група сарадника, потписана као Уредништво зборника, у Позиву на сарадњу, упућеном лингвистима (пре свега лексиколозима и лексикографима) почетком марта 2015. године, одредила је оквирне циљеве зборника: 1) да се представи садашње стање у лексикологији и лексикографији преваходно у словенском језичком свету, али и шире, са свим актуелним приступима, како оним традиционалним тако и новим и најновијим и 2) да се представе савремени резултати у традиционалној и компјутерској лексикографији (у изради речника различитог типа: дескриптивних, вишејезичних, специјалних и др.).

Тако је, захваљујући бројним одзивима најеминентнијих лингвиста из земље и иностранства, Уредништву у назначеном року (до краја 2015. године) стигло преко тридесет радова скоро на свим словенским језицима (српском, руском, пољском, бугарском, словеначком, хрватском) и на енглеском језику. Садржај радова увелико превазилази полазне оквирне циљеве постављене од стране Уредништва, што најбоље показују тематски блокови на основу којих је уређен садржај Зборника. У садржају се издвајају три тематска блока. Први тематски блок, под насловом *Тџгови речника – џеоријски џрисџуји и џрактџични резулџаџи*, садржи највећи број радова и организован је у пет посебно насловљених целина: Савремена дескриптивна лексикографија, Историјска лексикографија, Неографија, Терминологија и терминографија и Специјални речници. Други тематски блок, кога сачињава седам научних радова, носи наслов *Когнџивни џрисџуји – Сџереџџији и језичка слика свеџа*. Трећи тематски блок, под насловом *Иденџификаџија лексичких јединица и њџихова сџџемска организација*, обухвата шест научних радова.

Уредништво